

PAPA FRANSUVA'NIN ÇİFTE STANDARDI - II

Mehmet Oğuzhan TULUN

Analist

Roma Katolik Kilisesinin lideri Papa Fransuva, bir dini törene katılmak üzere 21 Haziranda İtalyanın Torino kentini ziyaret etmiştir.[1] Bu ziyaret sırasında hem Birinci hem de İkinci Dünya Savaşlarında gerçekleşen olaylarla ilgili olarak bazı yorumlarda bulunmuştur.

Birinci Dünya Savaşıyla ilgili olarak, Papa Fransuva, Almanyanın Nazi rejimi tarafından Yahudilerin, Hristiyanların, Romanların ve eşcinsellerin toplama kamplarında öldürüldüğünü bilmelerine rağmen Büyük Güçlerin hiçbir şey yapmadığını söylemiştir. Papa Fransuva, Büyük Güçler toplama kamplarına giden demiryollarını bombalayabilirlerdi demiştir (Nazi rejiminin yok etme kampanyasını kurbanları bu demiryollarıyla nakliye ediliyordu). Benzer bir şekilde kendisi, Joseph Stalin liderliğindeki dönemde Sovyetler Birliğinde pek çok Hristiyanın ceza kamplarında ölmüş olduğuna vurgu yapmış, dünyanın bu konuda tepkisiz kalmasını eleştirmiştir.

Bu örneklerle paralellik kuran Papa Fransuva, Ermenistanın Büyük Trajedisinden bahsetmiş ve şunu demiştir: Pek çoğu [Ermeniler] öldü. Tam rakamı bilmiyorum ama kesin olarak bir milyondan fazlası öldü. Peki, büyük güçler bu sırada neredeydi? Onlar olanları görmezden geldi.

Bu beyanattan iki çıkarım yapılabilir:

İlk çıkarım şudur: yakın geçmişte Ermenilerin Birinci Dünya Savaşı sırasında verdiği kayıplara soykırım olarak değinmesinden dolayı aldığı eleştirilerden sonra,[2] Papa Fransuva bu kez soykırım terimin kullanmaktan kaçınmış ve bunun yerine büyük trajedi ifadesini kullanmıştır.

Diğer çıkarım ise şudur: Papa Fransuva, kendisi hakkında yazdığım bir önceki yazıda değindiğim çifte standardı kullanmaya devam etmekte kararlı gözükmektedir.[3] Sarf ettiği sözlere bakılacak olursa, Papa Fransuva Müslüman kimliğine sahip grupların verdiği kayıpları ve çektikleri acıları görmezden gelmeye devam etmektedir. Birinci Dünya Savaşından önce ve bu savaş sırasında Balkanlarda ve Kafkasyada yaşayan milyonlarca yerli Müslüman ya öldürülmüş veya memleketlerinden atılmıştır (bu insanların pek çoğu Türkiye'ye kaçmış, buraya yerleşmiştir). Dönemin Büyük Güçleri bu bölgelerde Müslümanlara yapılanları tamamen görmezden gelmiş, çoğu zaman da bu yapılanları teşvik etmiştir.

Papa Fransuva geçmiş trajedilerden ve acılardan bahsetmeye ilgi duymaktadır. O halde kendisi, Torinoda verdiği örnekle aynı zaman diliminde gerçekleşen, milyonlarca Türkün ve diğer Müslümanın ölümlerinden ve acılarından neden bahsetmemiştir?

Dahası, Papanın Ermenistanın Büyük Trajedisi hakkında söylediklerinin aksine, dönemin Büyük Güçleri olanları görmezden gelmemiştir. Bu güçler bu sırada büyük bir ilgiyle dikkatlerini Osmanlı İmparatorluğuna (Papanın hatalı bir şekilde Ermenistan olarak hitap ettiği yer) çevirmişti. Bu sırada Büyük Güçler [1] çerçevede İngiltere, Fransa ve Rusya-Osmanlı İmparatorluğunun parçalanmasına vesile olması ve topraklarının bölüştürülmesi umuduyla, Osmanlı Ermenilerini Osmanlı İmparatorluğuna karşı kıskırtmakla meşguldü. Hatta Fransa ve Rusya, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarıyla ilgili emellerine hizmet etmesi için ordularında gönüllü Osmanlı Ermenisi birlikler kullanmıştı.

Roma Katolik Kilisesinin ruhani lideri olmasından dolayı Papa Fransuvanın sadece Hristiyanları ilgilendiren olaylardan bahsetmesinin gayet doğal olduğu ileri sürülebilir. Ancak o zaman kendisi neden aynı zamanda Yahudiler, Romanlar veya eşcinsellerden bahsetmiştir?

Dahası, Papa Fransuva sadece bir ruhani lider değildir. Papa Fransuva aynı zamanda (Vatikan ismiyle) bağımsız bir devlet olan ve Katolik Hristiyanların liderliğini elinde bulundurduğu için dünyada etkin bir konuma sahip Roma Katolik Kilisesinin dünyevi lideridir. Böyle etkin bir devletin dünyevi lideri olarak Papa Fransuvanın sadece çıkarlarına uyan konulardan bahsetmeyip, Müslümanları marjinalleştirmekten kaçınması gerekmektedir; zira bu marjinalleştirici tutum Hristiyan-Müslüman sürtüşmesi yaratmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Müslümanların da Hristiyanlar ve diğer inanç grupları gibi tarih içerisinde acılar çekmiş olduğunu kabul etmenin ve dillendirmenin bu kadar zor olmaması gerekir.

[1] Pope Slams Great Powers Over Armenian Genocide, Holocaust, *Asbarez*, <http://asbarez.com/137134/pope-slams-great-powers-over-armenian-genocide-holocaust/> . Ayrıca bakınız; Pope Francis: 'Great Powers' Did Nothing When Jews Were Taken To Auschwitz, *Huffington Post*, http://www.huffingtonpost.com/2015/06/21/pope-francis-auschwitz_n_7632276.html

[2] Mehmet Oğuzhan Tulun, Hukuki ve Tarihi Bir Tartışmaya Dini Katmak, *AVİM*, <http://www.avim.org.tr/yorumnotlarduyurular/tr/HUKUKI-VE-TARIHI-BIR-TARTISMAYA-DINI-KATMAK---Mehmet-Oguzhan-TULUN/3994>

[3] Mehmet Oğuzhan Tulun, Papa Fransuvanın Çifte Standardı, *AVİM*, <http://www.avim.org.tr/yorumnotlarduyurular/tr/PAPA-FRANSUVA%E2%80%99NIN-CIFTE-STANDARDI/4107>

Yazar Hakkında :

Mehmet Oğuzhan Tulun AVİM'de Analist olarak görev yapmaktadır. Çalışmaları Doğu Avrupa, Kafkasya, Asya,Türk-Ermeni ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri, uluslararası suç ve tarih çalışmalarıyla ve din ile siyaset arasındaki etkileşime odaklanmaktadır.

Atıfta bulunmak için: TULUN, Mehmet Oğuzhan. 2026. "PAPA FRANSUVA'NIN ÇİFTE STANDARDI - II." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 92. Haziran 28. Erişim Haziran 23, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/PAPA-FRANSUVA-NIN-CIFTE-STANDARDI-II>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır